

ΚΑΠΟΤΕ... ΣΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΙΑ – Το χιόνι

Πάντα ήταν όμορφη η Κάνιανη, αλλά εκείνες τις χειμωνιάτικες μέρες που φορούσε το λευκό της φόρεμα, η ομορφιά της ήταν απερίγραπτη. Δύο τέτοιες φορεσιές συνήθιζε να έχει, μία αραχνοϋφαντη σα νυφικό πέπλο που έβγαζε γρήγορα με τις πρώτες ακτίδες του ήλιου κι μία άλλη, βαριά και πλούσια, που σε περιόδους βαρυχειμωνιάς φορούσε για μέρες. Τότε που τα «κρουστάλλια» στις άκρες των στεγών γινόντουσαν σωστά σπαθιά και το παγωμένο χιόνι το πιο απαλό στρώμα για τα παιδικά μας παιχνίδια. Και πραγματικά, σωστή γιορτή για μας τους πιτσιρικάδες ήταν κάθε τέτοια κακοκαιρία που για τους μεγάλους ήταν αληθινή δυστυχία.

Το απέραντο άσπρο διέκοπταν οι μακριές σα φίδια αυλακιές (ο «ντορός») που άνοιγαν οι μεγαλύτεροι για να υπάρχει κάποια στοιχειώδης επικοινωνία. Αρχικά λίγο πολύ όλοι χαιρόντουσαν αυτή την απότομη αλλαγή του καιρού, αλλά όταν η κακοκαιρία κρατούσε για μέρες και αποκοβόταν το χωριό από κάθε δραστηριότητα, άρχιζαν σιγά-σιγά τα αναθέματα. Μόνο εμείς

τα σχολιαρόπαιδα χαιρόμασταν που (τι λαχτάρα κι αυτή!) ίσως τύχαινε να χαθεί κάποια σχολική ημέρα και γυρνούσαμε αδιάκοπα παίζοντας χιονοπόλεμο ή φτιάχνοντας χιονάνθρωπους. Και ήμασταν η μόνη διατάραξη εκείνης της περίεργης ησυχίας, λες και μονομιás είχε πέσει βαρύ θανατικό, που σπάνια τη διέκοπτε ο χαιρετισμός κάποιου περαστικού ή κάποια αγωνιώδη του απορία («πώς θα βγει φέτος μωρέ ο χειμώνας με τούτο το κακό;»).

Το βράδυ το χωριό αποκτούσε μια άλλη ομορφιά όταν λαμπύριζαν στο σκούρο γκρι του χιονισμένου τοπίου τα τζαμιλίκια με το ζεστό αχνιστό κιτρινωπό μέσα τους φως, ενώ από τις καμινάδες ανηφόριζε αργά και σταθερά ο γκριζόλευκος καπνός, παντοδύναμος νικητής της βαρύτητας, διαγράφοντας καθαρά την πορεία του μέσα στο σκοτεινό ουράνιο φόντο. Δεν ήταν εικόνα χωριού αυτή, ήταν βγαλμένη από παραμύθι που ερχόταν ύπουλα και γλυκά μες στη νυχτιά να μας κάνει κτήμα της, να αναγκάζει το νου να λοξοδρομεί σε σκέψεις υπερβατικές και αλλόκοτες με πρωταγωνιστές εμάς τους ίδιους, ώστε να θυμόμαστε σήμερα εκείνα τα χρόνια σαν παραμύθι.

Και όταν κάποια στιγμή το βράδυ ξαπλώναμε στο «παλιό σπίτι» (δυο δωμάτια όλο κι όλο), στρέφαμε το βλέμμα έξω από το παράθυρο που το αχνό φως του φεγγαριού έδινε μια αλλόκοτη μορφή στο χιονισμένο τοπίο και προσπαθούσαμε να κοιμηθούμε επιστρατεύοντας τη φαντασία των μεγαλύτερων: «γιαγιά, πες μας ένα παραμύθι» για να αρχίσει σε λίγο το καθιερωμένο «μια φορά κι έναν καιρό....». Κι ενώ ο νους ταξίδευε μακριά από κάθε συμβατική πραγματικότητα και γινόμασταν εμείς οι ήρωες του παραμυθιού με τις χιονισμένες μορφές να ενσαρκώνουν ότι πιο παράξενο γεννούσε η παιδική μας φαντασία, ερχόταν σε λίγο ξαφνικά, γλυκά προστακτική, η φωνή της γιαγιάς: «άντε τώρα, κοιμηθείτε!».

Η χιονισμένη Κάνιανη μου φέρνει πάντα στο νου ένα περιστατικό που έχω ακούσει, κάποιων άλλων χρόνων πριν τα δικά μου παιδικά χρόνια: Είχε πέσει αποβραδís τόσο πολύ χιόνι (σχεδόν ένα μέτρο έφτασε το πρωί) και για τα παιδιά του σχολείου ήταν βέβαιο πως το μάθημα εκείνη την ημέρα θα αναβαλλόταν. Ο δάσκαλος, ο Γιάννης ο Κυριαζής, έμενε στα Καστέλια και

ασφαλώς θα του ήταν τρομερά δύσκολο να έρθει στο χωριό με τέτοια κακοκαιρία. Πάντα ερχόταν πεζή, μα με τέτοιο χιόνι είχε κάθε δικαιολογία να απουσιάσει. Τα παιδιά όμως είχαν υποχρέωση να περιμένουν και να έχουν αναμμένη τη σόμπα όπως κάθε πρωί. Ενώ περίμεναν για αρκετή ώρα και ήταν πλέον βέβαιο πως το μάθημα θα αναβαλλόταν, αποφάσισαν χαρούμενα κάποια στιγμή να φύγουν. Μα τι ειρωνεία! Μέσα στο λευκό φόντο του τοπίου βλέπουν ξαφνικά να κινείται, απρόβλεπτα και απειλητικά, μια μαύρη κουκίδα που δεν ήταν άλλο από το μαύρο καπέλο του δασκάλου που πλησίαζε, όλο πλησίαζε. Και τότε, όλη αυτή η απρόσμενη χαρά μετατράπηκε ξαφνικά σε κρύα μαχαιρά και πικρή απογοήτευση.

Κανένας επιθεωρητής και κανένας θεσμός δεν ανάγκασε το δάσκαλο σε μια τέτοια ενέργεια πέρα από το ίδιο, το προσωπικό του το Χρέος. Αυτό που βαθιά στην ψυχή του έκανε το «δασκαλίκι» όπως το λέγανε εκείνα τα χρόνια, λειτουργήμα και τη λέξη «φυγοπονία» το πιο θανάσιμο αμάρτημα. Τότε που η λέξη Δάσκαλος ήταν τίτλος (πόσες φορές αλήθεια δεν αποκαλέσαμε έτσι τους αγαπημένους μας καθηγητές!) και δεν προσδιόριζε απλώς το επάγγελμα.

Αλήθεια, πώς θα ενεργούσε σήμερα κάποιος δάσκαλος σε μια ανάλογη περίπτωση; Για τη σύγχρονή μας εποχή μια τέτοια ενέργεια μπορεί να φαντάζει εξωπραγματική και η παραπάνω περιγραφή για πολλούς νέους μας να μην είναι τίποτα περισσότερο από ένα ακόμη στοιχείο του παραμυθιού που πηγάζει από τη μαγεία του χιονισμένου τοπίου. Και ίσως για αυτό να έρχεται πάντα στη μνήμη μου, απαιτώντας να εξιστορηθεί.

Συνεχίζεται.....